

КЫРГЫЗ БИЛИМ БЕРҮҮ АКАДЕМИЯСЫ

ОКУМУШТУУЛАР КЕҢЕШИ

№9 жыйындын протоколу

Дата: 29.11.2013.

Убакыт: 14.00.

Бөлмө: Конференц-зал

Күн тартибиндеги маселелер:

Жаш окумуштуулар кеңешинин отчету.

Ибирайым к.А.

1. Аспирантура бөлүмүнүн ишмердүүлүгү жөнүндө.

С.Жаанбаев

2. Кол жазмаларды талкуулоо.

2.1. “Алгебра, 9-класс” (авт.: А.Асанов, К.Жусупов, С.Искандаров) окуу китебине карата Бишкек шаарынын тургуну К.К.Коноевдин сын-пикирин талкуулоо.

Бекбоев И.Б.

2.2. Физика боюнча практикалык мазмундагы маселелер (түзг.: Эмилбек уулу Айбек). 7-8-класстын окуучулары үчүн колдонмо.

Син Е.Е.

2.3. “Стандарты обучения и развития детей от трех до семи лет” (разр.: рабочая группа в составе эксперты из министерства образования и науки КР и др.).

А.Токтомаматов

2.4. “Наристе”. Балдарды мектепке даярдоонун 480 сааттык программасы /”Наристе”. Программа подготовки детей к школе (480 часовая) (түзг./сост.: Колесникова Н.В., Расулова Г., Орусбаева Т.А., Токтомаматов А.Д., Тунгатарова Н.К., Садыкбекова А.К., Акматов Д.А., Касымова Н.А.).

А.Токтомаматов

2.5. “Жеңил кыргыз тили/Легкий кыргызский”. 1 – 10 чыгарылыш. (авт.: А.Молдогазиева)

С.К.Рысбаев

2.6. Turbo Paskal (сосавители: А.М.Эктов, Г.А.Эктова). Учебно-методическое пособие для учителей и учащихся средней школы по программированию.

Ибираим к.А.

2.7. №5 УКГнын тереңдетип окутулуучу класстары үчүн программалары:

– “Кеп маданияты”. Кыргыз тили профилиндеги класстар үчүн (түзг.: А.Батыркулова).

С.К.Рысбаев

– “Информатика жана эсептөөчү техниканын негиздери”. Математика профилиндеги класстар үчүн (түзг.: Жеңиш уулу А., Омургазиева Ж., Бектенова Д., Кыштобаева Т., Майташова З., Албакова А., Калпакбаев М.).

А.Ибирайым кызы

– Немис тили боюнча эксперименталдык программа. Немис тили багытындагы 5-6-класстар үчүн (түзг.: Чороева А., Касаболотова М.,)

– Немис тили боюнча эксперименталдык программа. Немис тили багытындагы 7-класстар үчүн (түзгөндөр: Ибраимова Д., Чороева А., Касымбекова А.).

– Немис тили боюнча эксперименталдык программа. Немис тили багытындагы 8-9-10-11 класстар үчүн (түзүүчүлөр: Чороева А., Касымова А.)

– Немис тили боюнча эксперименталдык программа. Англис тили багытындагы 7-8-9- класстар үчүн (түзгөндөр: Ибраимова Д., Чороева А., Касымбекова А.).

– Немис тили боюнча эксперименталдык программа. Англис тили багытындагы 10-11-класстар үчүн модифицирленген программа (түзүүчүлөр: Чороева А., Касимова А.)

К.Эсеналиева

– “Бонсай” кружогунун программасы. Химия-биология профилиндеги класстар үчүн (түзг.:З.А.Жээналиева жана Г. Жаманкулова).

Син Е.Е.

2.8. Мектептин социалдык педагогдорунун кесиптик ишмердиги (түзг.: Чепекова Г.С., Койлубаева Ш.). Мугалимдер үчүн колдонмо.

К.К.Жунушалиева

2.9. Жалпы билим берүүчү мектептин 9-11-класстары үчүн интеграцияланган «Жаран таануу» курсунун окуу программасы

Иптаров С.И.

1. Жаш окумуштуулар кеңешинин ишмердүүлүгү.

Угуду: Жаш окумуштуулар кеңешинин төрайымы А.Ибирайым кызынынмаалыматы. Ал жаш окумуштуулар кеңешинин жыл ичинде аткарган жумуштары, бекитилген пландын аткарылыш абалы, жаш окумуштуулардын ийгиликтери ж.б. боюнча маалымат берди (тиркелет).

А.Мамытов: Башка суроо болбосо, талкууну баштайлы. Кимде кандай пикир, сунуш бар?

Менин сунушум: жылдан жылга маалымат кеңейип баратат. Бирок, кеңейүү толук кандуу, масштабдуу деп айтууга эртерээк. Жылыштар аз-аздан. Анан, кийинки жылдагы иштерде мына буларды эске алууну сунуштайм:

1. Жаштар министрлиги менен байланышты күчөтүп, алардын жумуштары менен кайсы бир багытта биригүү жагын караштыруу зарыл. Бул бир маселе.

2. Жаш окумуштуулардын республикалык кеңешинин төрагасы чет өлкөгө кетип калганы үчүн жумуш токтоп калды болушу керек, калгандары барбы, жокпу, бул жагын тактап, республикалык, регионалдык масштабда жаш окумуштуулардын конференцияларын ким өткөрүп жатат, кандай темада өткөрүп жатат, аларга биздин жаш окумуштуулардын катышканын айтуу кыйын, бул багыттагы жумушту жандандыруу керек.

3. Жогорку окуу жайлары менен байланышты күчөтүп, алардын жумушу кандай экенин билип, үйрөнүүгө боло турган алгылыктуу жактарын айтсаңар жөнөтөлү. Тактагыла.

4. Иш-планыңардын структурасы классикалык формада болушу керек. Силерде үч графа болуп, тийиштүү графалар жок болуп жатат. Аткарылгандыгы тууралуу маалыматты жаза турган да графа болушу керек.

Анан, жакында жаш окумуштуулар кеңешинин илим күнүңө карата өткөргөн иш-чарасына катыштым. Иш кайсы бир деңгээлде жүрүп жатат десек болот. Бирок, ошерде деле жаш окумуштуулардын саны менен жашы жетип калган окумуштуулардын саны теңме-тең эле болдук. Кээде көбүрөөк да болуп калабыз. Бул – силердин катарыңардагы жаш окумуштуулардын ишин жандандыруу зарыл дегенден кабар берет.

Жалпысынан жаш окумуштуулар кеңешинин ишин канааттандыруу деп табалы да отчетту кабыл алалы. Анан, жогоруда айтылгандарды кийинки жылдарда эске алсын деп тапшырма берели. Ким сунушка макул болсо добуш бериңиздер. “Макул” баары, каршы, калыс жок.

Ибирайым кызы Айжандын отчетун угуп жана талкуулап, Окумуштуулар кеңеши токтоп кылат:

1. Жаш окумуштуулар кеңешинин төрайымы А.Ибирайым кызынын отчету эске алынсын.

2. Жаш окумуштуулар кеңешинин ишмердүүлүгү канааттандырылгыч деп табылсын.

3. Талкуу учурунда белгиленген сунуш-пикирлерди эске алуу менен жаш окумуштуулар кеңешинин ишин жандандыруу зарылдыгы белгиленсин (жооптуу: А.Ибирайым кызы).

4. Токтомдун аткарылышын көзөмөлдөө вице-президенти С.О.Байгазиевге жүктөлсүн.
Токтом бир добуштан кабыл алынды.

2. Аспирантура бөлүмүнүн ишмердүүлүгү жөнүндө.

Угулду: Уюштуруу, методикалык бөлүмүнүн башчысы С.Жаанбаевдин маалыматы.
Ал төмөнкүлөргө токтолду.

КББАнын аспирантурасынын күндүзгү бөлүмдө **9** аспирант, сырттан окуу бөлүмүндө 1 аспирант окуйт. Анын ичинде 3-курста **5**, 2-курста **2**, 1-курста **2** аспирант окуйт. Мындан тышкары **10** изденүүчү илимизилдөө иштеринен лектенүүдө. Аспиранттардын экзамен берүүлөрүн уюштуруу жагы жөнгө салынган.

Бирок, аспирантура бөлүмүнүн ишмердүүлүгүндө бир топ кемчилдиктер орун алган. Мисалы, аспиранттардын өздүк иш пландары аспиранттардын өзүндө, отчеттору тиешелүү лабораторияларда болуп, аспирантура бөлүмү алардын оозеки билдирүүлөрүнө гана таянып курска көчүрүү боюнча буйрук даярдап келишкен. Тиешелүү денгээлде иш жүргүзүлгөн эмес. Натыйжада аспиранттар дежурствого келип, жаш окумуштуулар кеңеши уюштурган иш чараларга гана катышып аспирантура бөлүмү тарабынан көзөмөл болгон эмес. Аспирантура бөлүмү, илимий жетекчилер менен тиешелүү лабораториялар иштеп жатат деп, ал эми илимий жетекчилер, лабораториялар аспирантура бөлүмү иш жүргүзүүдө деп аспиранттар эки ортодо көзөмөлсүз калган.

Аспирантура бөлүмү буйрук долбоорун даярдоо жана экзамендерди уюштуруу менен гана чектелип калган. Мунун натыйжасынан айрым аспиранттар менен изденүүчүлөр бүгүнкү күнгө чейин алган темасын билбейт же эмне иш кылып жүргөндүгүнүн натыйжасы жок (м.: Аткурова Ч.А., Сагынбаева Н., Сейталиева Э., Батыралиева Ж., Алымкулова А., Сандалбекова В.). Бүгүнкү күндө бүтүрүүчү аспиранттар (Абдухамидова С., (жетекчиси Рысбаев С.К.), Сейталиева Э. (жетекчиси Иманкулов М.) үч жылдык ишинин жыйынтыгын көрсөтө албай жатышат, даярдыктары жок. Сандалбекова В. (жетекчи Добаев К.Д.) бир жылдан бери башка өлкөдө. Булардын баардыгы аспирантура бөлүмү даярдаган буйруктун негизинде курстан курса көчүрүлүп келген.

Жыйынтыктап айтканда аспирантура бөлүмүндө иш жүр-нарыга салынып, тиешелүү денгээлде жүргүзүлгөн эмес. Ошондой эле илимий жетекчилер, тиешелүү лабораториялар да бул иштин көңүлдүн сыртында калтырышкан.

Аспирантура

бөлүмүнүн жылдык абалы боюнча маалыматтар берүү менен бирге аспиранттарды окуу ишмердүүлүгүнүн сапатын жогорулатуу максатында төмөндөгү **сунуштарды** белгилөөгө болот:

- аспиранттар жана изденүүчүлөр бекилген лаборатория жетекчилери аспиранттардын, жекече иш планы менен таанышып, конкреттүү аткарылган иштердин отчетун тактап, дайыма алыштырса;

- лаборатория, аспирант, изденүүчү илимий жетекчинин тыгыз байланыштыгы, ишараттер иш пландарына ылайык иш жүзүнө ашырылса;

- аспиранттын жүргүзүлгөн илимий ишинин отчету жобо боюнча жылына эки жолу алынып, лабораториянын же кафедранын отурумунун чечими аспирантура бөлүмүнө тапшырылып турса;

- ар бир аспирант үчүн лабораторияда келип-кетүү графиги уюштурулуп аспирантура бөлүмүнө берилсе;

- изденүүчүлөрдүн отчету жобо боюнча жылына бир жолу алынып чечими аспирантура бөлүмүнө тапшырылып турса.

Аспирантурагажылдын 20-сентябрынан 20-октябрыначейиндокументтердикабылалуужүрөт, 1-ноябрдан кирүүэкзамендериалынат. Экзамендердинжыйынтыгыныннегизиндекомиссиянынчечимимененаспирантурагакабылалынып, үчайдыничиндеОкумуштууларкеңешиндеилимийтемасынбекитүүкаралган.

2013-2014-окуу жылындааспирантурагаМинистерстводон5 бюджеттик орун берилген. Бирок 3 ганаадам документ тапшыргандыктан, экзамен 1-декабрга чейинузартылды.Бюджеттик орунган мындай болбошу керек эле. Бүтүрүүчү курстардын аспиранттарынын отчету даяр болбогондуктан, отчетторун кийинки отурумда кароону сунуштаганбыз (тиркелет).

А.Мамытов:

Анан, үч айдан кийин бул маселеге кайра кайрылалы.

Жогоруда айтылгандардын негизинде **Окумуштуулар кеңеши токтом кылат:**

1. Аспирантура бөлүмүнүн иши жеткиликсиз деп табылсын.
2. Белгиленген кемчиликтерди жоюу иш чаралары бекитилсин (тиркеме 1).
3. Иш чаралардын аткарылганын көзөмөлдөө С.Байгазиевге тапшырылсын.

Токтом бир добуштан кабыл алынды.

3. Кол жазмаларды талкуулоо.

3.1. “Алгебра, 9-класс” (авт.: А.Асанов, К.Жусупов, С.Искандаров) окуу китебине карата Бишкек шаарынын тургуну К.К.Коноевдин сын-пикирин талкуулоо.

Угулду: профессор **И.Б.Бекбоев**дунтөмөнкү маалыматы.

К.Коноев 9-класстын “Алгебра” окуу китебин толук карап чыгып, 22 мүчүлүштүктү белгилеп, министрдин орун басарына жөнөткүптүр. Аны министрлик “талкуулап, Окумуштуулар кеңешинин токтомун бересиңер” деп, академияга жөнөткөн.

Бул катты менен Е.Е.Син жана лабораториянын илимий кызматкери Канышай Самсалиева карап чыкты. Алардын пикирлерин Коноевдин, авторлордун катышуусунда талкуулап, төмөнкүдөй чечимге келели деп, Окумуштуулар кеңешинин чечиминин долбоорун тапшырдык.

Кимде суроо болсо, айткыла,авторлор жана кат ээси катышып отурат. Канышай айтып берсин.

А.Мамытов: Анда жыйынтык чыгаралы. Долбоорго ким макул болсо добуш бериңиздер. “Макул”– баары, кабыл алынды.

Жогоруда айтылгандардын негизинде **Окумуштуулар кеңешитоктом кылат:**

1. 9-класс «Алгебра» окуу китеби (авт: М.Иманалиев, А.Асанов, К.Жусупов, С.Искандаров) кийинки чыгарылышка сунуш алуунун астында кайрадан экспертизадан өткөрүлсүн.

2. Жалаң эле математика эмес, жалпы билим берүүчү мектепке арналган бардыкпредметтик окуу китептеринин ар бири кийинки чыгарылышка сунушталуунун астында милдеттүү түрдө экспертизадан өткөрүлүп туруу зарылдыгы белгиленсин.

Токтом бир добуштан кабыл алынды.

3.2. Физика боюнча практикалык мазмундагы маселелер (түзг.: Эмилбек уулу Айбек). 7-8-класстын окуучулары үчүн колдонмо.

Угулду: Окумуштуу катчы Б.Мурзаibraимованын төмөнкүдөй билдирүүсү.

А.Эмилбек уулунун бул колдонмосу Окумуштуулар кеңешине 2-жолу коюлуп жатат. Мурунку отурумда анын “Маселе иштөөгө машыгуу” деген аталышы ички мазмунуна анча дал келбестиги белгиленип, аталышын оңдоп келүү зарылдыгы сунушталган. Учурда аталышы “Физика боюнча практикалык мазмундагы маселелер” деп өзгөртүлүп, лабораторияда жактырылды жана бекитүүгө кайра сунушталды.

Кол жазмада окуучулар үчүн кызыктуу практикалык маселелер топтолгон. Расмий эксперттин жана мектеп мугалимдеринин оң пикирлери бар.

Окумуштуулар кеңеши кол жазманы бекитүүгө боло тургандыгын белгилешти.

Талкуунун негизинде **Окумуштуулар кеңеши токтом кылат:**

1. А.Эмилбек уулунун “Маселе иштөөгө машыгуу” деген ат менен келип түшкөн 7-8-класстын окуучулары үчүн колдонмосу “Физика боюнча практикалык мазмундагы маселелер” деген аталышта жактырылсын жана басууга сунушталсын.

Токтом бир добуштан кабыл алынды.

3.3. Үч жаштан жети жашка чейинки балдарды окутуу жана өнүктүрүү боюнча стандарт /Стандарты обучения и развития детей от трех до семи лет (разработан рабочей группой в составе представители из минобразования и науки КР, КАО и др.).

Угуду: Мектепке чейинки жана башталгыч билим берүү лабораториясынын башчысы А.Токтомаматовдун маалыматы. Ал төмөнкүлөргө токтолду.

Үч жаштан жети жашка чейинки балдарды окутуу жана өнүктүрүү боюнча стандарт практикалык, көмөкчү жана сунуштама материалдарды камтыйт. Ал бир топ жылдардан бери Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлигинин, Саламаттык сактоо министрлигинин, Эмгек жана социалдык коргоо министрлигинин, Кыргыз билим берүү академиясынын, И.Арабаев атындагы Кыргыз улуттук университетинин, өкмөттүк эмес уюмдардын өкүлдөрүнүн катышуусу менен 2007-жылы даярдалып, бир нече жолу жакшыртылган. Ал Кыргыз Республикасынын Өкмөтү тарабынан бекитилген “Мектепке чейинки билим берүү жана балдарды тарбиялоо” аттуу Кыргыз Республикасынын мамлекеттик стандартына кошумча материал болуп саналат.

Кол жазмага карата илимий кызматкер, п.и.к. К.С.Сейдекулованын жана кафедра башчы, п.и.к. Л.В.Усенконун пикирлери бар. Ошондуктан, кол жазма лабораторияда жактырылып, бир добуштан бекитүүгө сунушталды.

А.Мамытов: Давайте я попробую объяснить. Уважаемые коллеги, материалы рукописей должны очень строго и ответственно подходить к названию. Надо опираться на то, что заложено в законе. В нашем законодательстве об образовании есть понятие “государственный образовательный стандарт”. А здесь вдруг подачей с одобрениями появляется “стандарт обучения”. Образование и обучение одно и тоже? Или есть разные стороны? Это первый аргумент считать название некорректным.

Второе, нам говорят, что материалы к стандарту или вторая часть стандарта. Какие части есть у стандарта? Есть только понятие стандарт, в законе четко расписано, и стандарт охватывает минимальное содержание образования.

Ошондуктан, Алмаз Даткабекович, аталышын тактагыла, андан кийин бекители.

Талкуунун негизинде **Окумуштуулар кеңеши токтом кылат:**

“Үч жаштан жети жашка чейинки балдарды окутуу жана өнүктүрүү боюнча стандарт /Стандарты обучения и развития детей от трех до семи лет” аттуу кол жазма мазмунуна жараша аталышын тактап келүү үчүн кайтарылсын.

Токтом бир добуштан кабыл алынды

3.4. “Наристе”. Балдарды мектепке даярдоонун 480 сааттык программасы /”Наристе”. Программа подготовки детей к школе (480 часовая) (түзг./сост.: Колесникова Н.В., Расулова Г., Орусбаева Т.А., Токтомаматов А.Д., Тунгатарова Н.К., Садыкбекова А.К., Акматов Д.А., Касымова Н.А.).

Угуду: Мектепке чейинки жана башталгыч билим берүү лабораториясынын башчысы А.Токтомаматовдун маалыматы. Ал төмөнкүлөргө токтолду.

Бул программа бакчада мектепке даярдоо программасына тартылбаган балдарды мектепке даярдоону жакшыртуу максатында түзүлгөн. Каржылоого жараша алгач 100 саттык программа түзүлгөн. Бул азыраак болуп, кийин 240 сааттык программа кабыл алынган. Бул программа базалык окуу планындагы кыскартылган сааттардын эсебинен үнөмдөлгөн каражатка гана жүзөгө ашырылып келген. Ал каражат азыр түгөндү. Жаңы жылдан баштап бул маселени жаңыдан, бюджетке киргизип, расмий түрдө кароо керек.

Бул боюнча эки маселе турган. Бири 240 сааттык программаны расмий түрдө бекитүү, экинчиси бир жылдык программа түзүү. Өкмөттүн токтому менен бир жылдык программа түзүү белгиленип, ага 480 сааттык жана 560 сааттык эки программа келип түшкөн. Министрликтин статс-катсысы К.Т.Шадыкановдунбуйругу менен эксперттик топ түзүлүп, эксперттик топ бул эки программа боюнча пикирлерин беришкен. Андан кийин программалар Оштогу мугалимдердин билимин өркүндөтүү институтуна да жөнөтүлүп, пикир алынган. Алардан 480 сааттык программа артыкчылыкка ээ экендиги белгиленгенден кийин, бул программа академияга, биздин лабораторияга келип түштү.

Мектепке чейинки жана башталгыч билим берүү кафедрасынын башчысы, п.и.к. Л.В.Усенко, Мектепке чейинки жана башталгыч билим берүү лабораториясынын жетектөөчү кызматкери, п.и.к. К.С.Сейдекулова, Мектепке чейинки жана башталгыч билим берүү кафедрасынын улук окутуучусу Н.А.Масликова өздөрүнүн пикирлерин беришкен. Пикирлерде негизинен программага оң баа берилген. Аларда белгиленген мүчүлүштүктөр боюнча түзүүчүлөр тобу иштеп чыккандай кийин, лабораториянын жыйынында кол жазма көпчүлүк добуш менен жактырылган, Г.Сейдекулова калыс позицияда калган.

А.Мамытов: Так, давайте делаем так, приведите в порядок, исправьте, и вернемся к этому еще раз. Кто “за” на это предложение, прошу голосовать. Против – один, остальные – “за”, решение принято.

Талкуунун жыйынтыгында **Окумуштуулар кеңеши токтом кылат:**

“Наристе”. Балдарды мектепке даярдоонун 480 сааттык программасы /”Наристе”. Программа подготовки детей к школе (480 часовая) (түзг./сост.: Колесникова Н.В., Расулова Г., Орусбаева Т.А., Токтомаматов А.Д., Тунгатарова Н.К., Садыкбекова А.К., Акматов Д.А., Касымова Н.А.) кол жазмасы талкууда белгиленгендерди эске алуу менен программаларга коюлган талаптарга ылайык иштеп чыгуу үчүн түзүүчүлөргө кайтарылсын.

3.5. “Жеңил кыргыз тили /Легкий кыргызский”. Кыргыз тилин үйрөнүүчүлөр үчүн кошумча окуу куралы, 1 – 10 чыгарылыш (авт.: А.Молдогазиева).

Угулду:Мамлекеттик, расмий жана чет тилдер лабораториясынын башчысы С.К.Рысбаевдин төмөнкү билдирүүсү:

Аталган кол жазма кыргыз тилин башка улуттун өкүлдөрүнө, чет элден келгендерге, кыргыз тилин видеоматериалдардын жардамы менен үйрөтүүгө арналган. Ал он сабактын окуу материалдарынан жана видео сабактын дискинен турат. Ар бир темасы өз алдынча тематикалык-кырдаалдык жана грамматикалык-лексикалык материалдарды камтыйт. Ошондуктан, алардын айрымдарын мектеп мугалимдери да кошумча колдонсо болот.

Кол жазма тилди үйрөтүүнүн алгылыктуу методдорун пайдалануу менен даярдалган жана бир нече сабактары КТР каналы аркылуу көрсөтүлүп, көрүүчүлөрдүн оң пикирин жараткан. Окуу материалдарында эң жөнөкөй таанышуудан тартып, түрдүү кырдаалдарда кыргыз тилинде сүйлөшүүгө, кыргыз маданиятын тааныштырууга аракет жасалган. Кол жазма башка улуттун өкүлдөрүнө кыргыз тилин үйрөтүүгө салым кошо турган окуу куралы болору шексиз. Анан, техникалык мүнөздөгү айрым кемчилдиктери да бар, алар лабораториянын протоколунда берилди.

Талкуу учурунда окумуштуулар кеңеши кол жазманын пайдалуулугун жана аны “Кыргыз тилин жеңил үйрөнөбүз” деп атоо туура болгуну белгилешти. Ошондой эле, лабораторияда белгиленген мүчүлүштүктөрдү оңдогондугун С.К.Рысбаевге көрсөтүшкөндөн кийин авторлорго чечимди берүү туура болору айтылды.

Талкуунун жыйынтыгында **Окумуштуулар кеңеши токтом кылат:**

“Жеңил кыргыз тили /Легкий кыргызский” деген аталыштагы кыргыз тилин үйрөнүүчүлөр үчүн кошумча окуу куралы (1 – 10 чыгарылыш, авт.: А.Молдогазиева) “Кыргыз тилин үйрөнөбүз” деген аталышта жактырылсын жана аны бекитип берүү жагы КР БИМге сунушталсын.

Токтом бир добуштан кабыл алынды.

3.6. Turbo Paskal (сосавители: А.М.Эктов, Г.А.Эктова). Учебно-методическое пособие для учителей и учащихся средней школы по программированию.

Слушали: зав.кафедрой технологии и искусства Ибирайым кызы Айжан. Она отметила, что данное пособие соответствует программу девятого класса, утвержденной Ученым советом КАО. В пособии даны сначала краткий обзор современных языков программирования, затем изложен алгоритмики программы и достаточное внимание уделено свойствам алгоритмов. Обосновываются все возможные этапы решения задач, структуру программы. Наглядно дан материал по работе со звуком в TurboPascal, графическим возможностям TurboPascal. Уделено внимание справочному материалу.

Весь материал снабжен упражнениями, выполнение которых не вызовет затруднений при изучении материала. Уделено должное внимание практическим работам и материалу для самостоятельных занятий учащихся, что, несомненно, послужит развитию познавательных навыков, логического и абстрактного мышления учащихся.

В течение 2012-2013 учебного года пособие практически апробировано в школах Сокулукского района и в средней школе им. Я.Шиваза в с. Александровка и учителя Сокулукского района выразили свое желание работать по данному пособию.

На основе вышеизложенного **Ученый совет постановляет:**

Одобрить и рекомендовать к изданию рукопись учебно-методического пособия Turbo Paskal (сост.: А.М.Эктов, Г.А.Эктова) для учителей и учащихся средней школы по программированию.

Постановление принято единогласно.

3.7. №5 УКГнын тереңдетип окутулуучу класстары үчүн программалары:

– **“Кеп маданияты”. Кыргыз тили профилиндеги класстар үчүн программа (түзг.: А.Батыркулова).**

Угулду: Мамлекеттик, расмий жана чет тилдер лабораториясынын башчысы, профессор С.К.Рысбаевдин билдирүүсү. Ал төмөнкүлөргө токтолду:

Бишкек шаарындагы Улуттук компьютердик гимназиянын гуманитардык багытындагы 5-11-класстарына кеп маданиятын окутууга мектеп компонентинен 1 саат бөлүнгөн. “Кеп маданияты” боюнча программаны түзүүдө кыргыз тилинен профилдик билим берүүнүн программасы (түзг.: Рысбаев С., Мусаева В.) жана Б.Абдухамидованын «Кеп адеби», ошондой эле В.Мусаеванын чечендик өнөр боюнча эмгектери колдонулган.

Андагы окуу материалдарын берүүдө уланмалуулук, илимийлүүлүк ж.б. дидактикалык принциптер сакталган. Программа окуу процессинин натыйжалуулугун арттырууга жардам берет. Ошондуктан аны лаборатория жактырып, аталган гимназияда колдонуу үчүн бекитип берүүнү Окумуштуулар кеңешине сунуштайт.

С.К.Рысбаевдин билдирүүсүн угуп жана талкуулап, **Окумуштуулар кеңеши токтом кылат:**

№5 УКГнын кыргыз тилин тереңдетип окутуучу 5-11-класстары үчүн «Кеп маданияты» деген аталыштагы модифицирленген программа (түзг.: А.Батыркулова, Г.Музаева) жактырылсын жана бекитилсин.

Токтом бир добуштан кабыл алынды.

– **“Информатика жана эсептөөчү техниканын негиздери”. 2–11-класстар үчүн информатика боюнча модифицирленген программа (түзг.: Жеңиш уулу А., Омургазиева Ж., Бектенова Д., Кыштобаева Т., Майташова З., Албакова А., Калпакбаев М.).**

Угулду: Технология жана искусство лабораториясынын башчысы, п.и.к., А.Ибирайым кызынын төмөнкү маалыматы.

Аталган программа октябрь айында лабораторияда каралып, бир топ кемчиликтери көрсөтүлүп, аларды оңдоо үчүн авторлорго кайтарылып берилген. Түзүүчүлөр белгиленген кемчилдиктердин баарын оңдошуп, кайра алып келишти. Лабораторияда кайра карап, бекитүүнү сунуштадык.

Программа чоң практикалык багыттуулукка ээ. Ал окуучуларда компьютерди изилдөөчү объект катары эмес, билим алууда колдонулуучу инструмент катары көз карашты калыптайт. Туруктуу билимди, билгичтикти калыптоо менен информациялык технологияны окуп-үйрөтүүнүн натыйжалуулугун жогорулатууга салым кошо алат.

А.Ибирайым кызынын билдирүүсүн угуп жана талкуулап, **Окумуштуулар кеңеши токтом кылат:**

№5 УКГнын 2–11-класстары үчүн информатика боюнча “Информатика жана эсептөөчү техниканын негиздери” деген аталыштагы модифицирленген программа (түзг.: Жеңиш уулу А., Омургазиева Ж., Бектенова Д., Кыштобаева Т., Майташова З., Албакова А., Калпакбаев М.) жактырылсын жана бекитилсин.

Токтом бир добуштан кабыл алынды.

– **Немис тили боюнча эксперименталдык программалар:**

- немис тили багытындагы 5-6-класстар үчүн (түзүүчүлөр: Чороева А., Касаболотова М.);
- немис тили багытындагы 7- класстар үчүн (түзгөндөр: Ибраимова Д., Чороева А., Касымбекова А.);
- немис тили багытындагы 8-9-10-11 класстар үчүн (түзүүчүлөр: Чороева А., Касымова А.);
- англис тили багытындагы 7-8-9- класстар үчүн (түзгөндөр: Ибраимова Д., Чороева А., Касымбекова А.);
- англис тили багытындагы 10-11-класстар үчүн модифицирленген программа (түзүүчүлөр: Чороева А., Касымова А.)

Угулду: мамлекеттик, расмий жана чет тилдер кафедрасынын башчысы, доцент п.и.к. К.Эсеналиева кол жазмалар боюнча төмөнкүлөрдү билдирди:

Немис тили боюнча аталган программалардын түшүндүрмө катында бул программа боюнча окутуунун максаты, актуалдуулугу жана программалардын өзгөчөлүгү баяндалган.Андан кийин окуучулардын билим, биличтигине, көндүмдөрүнө коюулган талаптар, өтүлүүчү темалардын мазмуну, предмет аралык байланыштар жана колдонулган адабияттардын тизмеси берилген. Программа окуучулардын чет тилдерин үйрөнүүгө болгон кызыгуусун арттырууга, фонетикага (сөздөрдүн айтылышына) көңүлүн буруусуна, немец тилинин грамматикасын туура өздөштүрүүсүнө, сүйлөм түзө билүүсүнө, сөз байлыгын жана сүйлөө речин өстүрүүгө, окуучулардын ой жүгүртүүсүн тереңдетүүгө жана окулган текстке анализ берүүчүлүк жөндөмдөрүн арттырууга жардам берет. Программалар чет тилдер боюнча негизги программаларга шайкеш келет.

Окумуштуулар кеңеши аталган программа мектепте немис тилин натыйжалуу окутууга салым кошорун белгилеп, аны бекитип берүүнү сунуштады.

Жогоруда айтылгандардын негизинде **Окумуштуулар кеңеши токтом кылат:**

№5 УКГнын немис тили боюнча төмөнкү эксперименталдык программалары жактырылсын жана бекитилсин:

- немис тили багытындагы 5-6-класстар үчүн (түз.: Чороева А., Касаболотова М.);
- немис тили багытындагы 7- класстар үчүн (түз.: Ибраимова Д., Чороева А., Касымбекова А.);
- немис тили багытындагы 8-9-10-11 класстар үчүн (түз.: Чороева А., Касымова А.);
- англис тили багытындагы 7-8-9- класстар үчүн (түз.: Ибраимова Д., Чороева А., Касымбекова А.);
- англис тили багытындагы 10-11-класстар үчүн модифицирленген программа (түз.: Чороева А., Касымова А.)

Токтом бир добуштан кабыл алынды.

3.8. Мектептин социалдык педагогдорунун кесиптик ишмердиги (түзг.: Чепекова Г.С., Койлубаева Ш.). Мугалимдер үчүн колдонмо.

Угулду: Менеджмент, технология жана искусство кафедрасынын башчысы К.К.Жунушалиеванын аталган кол жазма тууралуу билдирүүсү. Ал төмөнкүлөргө токтолду:

Кол жазма жалпы билим берүүчү мекемелердеги социалдык педагогдордун ишмердүүлүгүнө багыт берүүчү маалыматтама болуп эсептелет. Маалыматтамаанын кол жазмасы киришүүдөн, 7 бөлүктөн, тиркемелерден туруп, социалдык педагогдун кызматтык милдеттерин, анын укутарын, кызматтык байланыштарды, иш кагаздарынын кээ бир үлгүлөрүнөн, сөздүктөн турат. Жалпы көлөмү 65 барак. Кол жазмада берилген материалдар мектептин социалдык педагогу үчүн арналып, мектепте окутуу жана тарбиялоо процессинде класс жетекчилер, мугалимдер, ата-энелер менен биргеликте окуучунун ийгиликтүү социалдашуусу үчүн окутуунун, тарбиялоонун методдорун тандап алууга жардам берет. Ошондой эле сунушталып жаткан кол жазмадагы материалдар мектептин социалдык педагогу үчүн зарыл болуп, анын ишмердүүлүгүндө кандайдыр бир жеңилдиктерди түзүүгө мүмкүндүк берет (К.К.Жунушалиеванын пикири).

Талкуунун негизинде **Окумуштуулар кеңеши токтом кылат:**

Мектептин социалдык педагогдорунун кесиптик ишмердиги (түзг.: Чепекова Г.С., Койлубаева Ш.) деген аталышта келип түшкөн мугалимдер үчүн колдонмонун кол жазмасын М.Т.Иманкулованын окумуштуулар кеңешинен өткөн кол жазмасы менен салыштырып карап чыгып (жооптуу Д.Бабаев), аталышын тактап, кийинки отурумга алып чыгуу үчүн кафедрага кайтарылсын.

Токтом бир добуштан кабыл алынды.

3.9. Жалпы билим берүүчү мектептин 9-11-класстары үчүн интеграцияланган «Жаран таануу» курсунун окуу программасы.

Угулду: Адам жана коом, экономикага киришүү, адеп предметтери интеграцияланган курсунун окуу программасын иштеп чыгуучу жумушчу топтун координатору С.Иптаровдун билдирүүсү. Ал төмөнкүлөргө токтолду.

КР Билим берүү жана илим министрлигинин 2012-жылдын 10-августундагы № 529/1 буйругу менен жалпы билим берүүчү мектептин Базистик окуу планында 9-11-класстарда окутулган адеп, адам жана коом, экономикага киришүү предметтери интеграцияланып, бир предмет болуп окутула тургандыгы каралган. Ага ылайык Кыргыз билим берүү академиясынын № 3-78 буйругу менен (15.10.2012) интеграцияланган курстун окуу программасын иштеп чыгуу боюнча жумушчу топ түзүлүп, курамына бул предметтердин стандартын иштеп чыккан авторлор, адис илимпоздор, методисттер жана мугалимдер кирген.

Жумушчу тобу тарабынан Базистик окуу планындагы 9-11 класстарга бөлүнгөн сааттардын көлөмүндө «Жаран таануу» деген аталыштагы интеграцияланган курстун окуу программасы, тийиштүү темаларды окутуу боюнча мугалимдер үчүн усулдук иштелмелердин топтому жана жогорку класстардын окуучуларына арналып, «Жарандык» деген ат менен 2003-жылы жарык көргөн окуу куралы толукталып, өркүндөтүлүп иштелип чыккан.

Даярдалган материалдар 2013-жылдын 21-22-ноябрында пилоттук мектептердин мугалимдеринин катышуусу менен Бишкек шаарында өткөн семинар-кеңешмеде кеңири талкууланган. Аларга карата тарыхилимдеринин доктору, проф. А.А.Акунов, педагогика илимдеринин доктору, проф. А.А.Алимбеков, юридика илимдеринин кандидаты, доцент Ч.К.Карыновкубаттоо пикирлерин билдиришкен (тиркелет).

Материалдарды иштеп чыгууга Кыргыз билим берүү академиясынын, Социалдык интеграция борборунун, Эл аралык шайлоо системалар фондусунун кызматкерлери, Бишкек шаарынын жана Сокулук районунун мектептеринин чыгармачыл мугалимдери өз салымдарын кошушкан.

Бул материалдарды 2013-жылдын декабрь айынан тартып 2014-жылдын март айына чейин республиканын ар түрдүү аймактарындагы үчтүздү 7 мектепте жарыя басына какоюуп пландалып жатат. Сынактын каржылык чыгымдарын (окуу материалдарын

башка тилдергекоторуу, алардыжетиштүүөлчөмдөбасыпчыгаруу, мугалимдердинжана-кызматкерлердинэмгекакысы, командировкалыкчыгымдарыж.б.) Эл аралыкшайлоосистемаларфондусутарабынанкаржыланмакчы.

Ошондойэлеаталганматериалдаракадемиянынсоциалдык-гуманитардыкпредметтер, мониторинг жанабаалоолабораторияларынынбиргелешкенжыйынындакаралыпчыгып, жактырылган.

Талкуунун негизинде **Окумуштуулар кеңеши токтом кылат:**

1. Жалпы билим берүүчү мектептин 9-11-класстары үчүн интеграцияланган «Жаран таануу» курсунун окуу программасы жактырылсын жана бекитилсин.

Токтом бир добуштан кабыл алынды.

**Окумуштуулар кеңешинин
төрагасы, п.и.д., профессор:**

А.М.Мамытов

Окумуштуу катчы, п.и.к.:

Б.Б.Мурзаibraимова